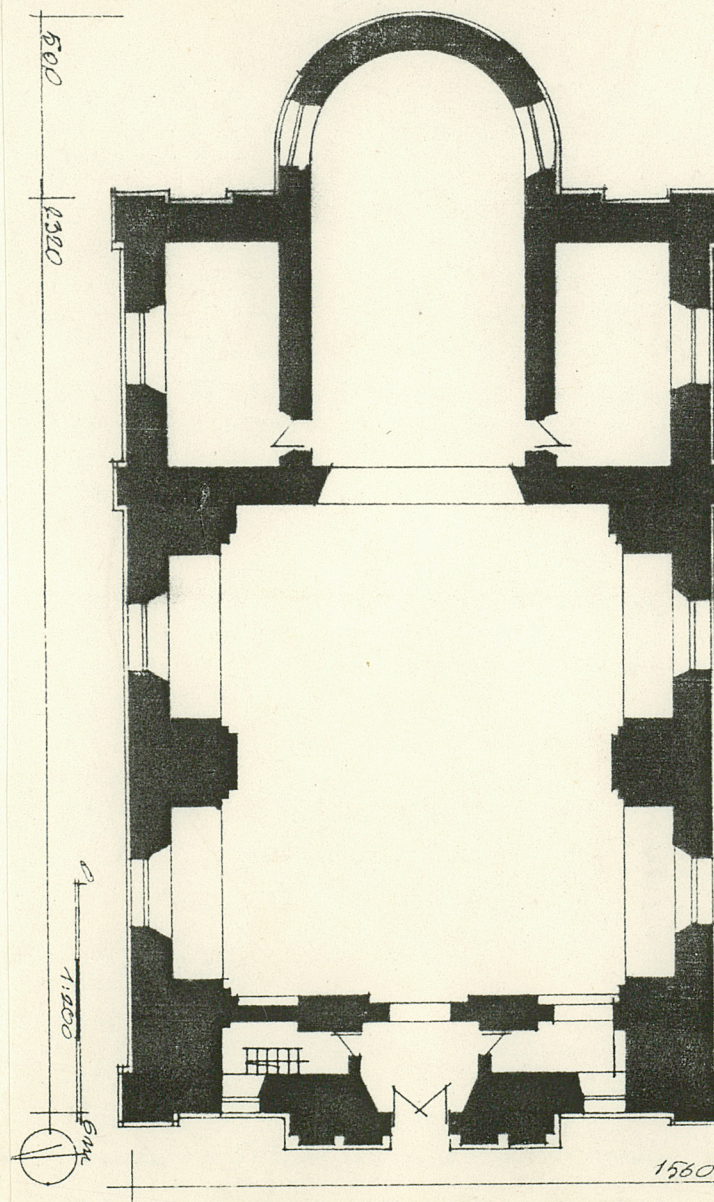
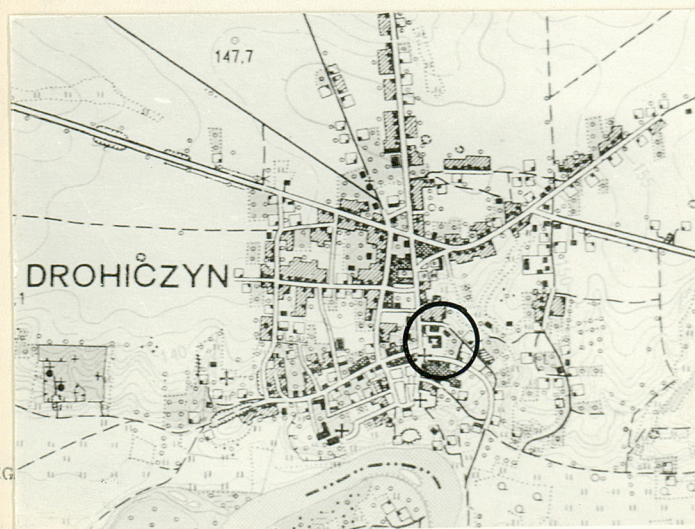

1. Obiekt 156/1
CERKIEW PRAWOSŁAWNA, PARAFIALNA P.W. ŚW. MIKOŁAJA

2. Czas powstania
1763-1792

3. Miejscowość
D R O H I C Z Y N

4. Adres
Drohiczyń
Pl. Kościuszki 7
nr hipoteczny:

5. Przynależność administracyjna

województwo Białystok

gmina Drohiczyń

pow. SIEMIATYCZE

6. Poprzed te nazwy miejscowości

7. Przynależność administracyjna
I VI 1975

województwo Białystok

powiat Siemiatycze

8. Właściciel i jego adres

Parafia Prawosławna
ul. Kraszewskiego 7
17-312 Drohiczyń

9. Użytkownik i jego adres

J.W.

10. Rejestr zabytków

Nr 245

data 11. VI 1966

- Pierwszą cerkiew prawosławną drewnianą, wówczas obrządku wsch. słowiańskiego, zorganizowano w latach 1050-1085. Pierwszą murowaną p.w. Preczystej wybudowano w latach 1154-1171, jako zakonną. Na przełomie XIII i XIV w. powstały dwie nowe cerkwie Wniebowzięcia Pańskiego i Św. Mikołaja. Wybudowano także klasztor. Pod k. XV w. powstał drugi klasztor tzw. Nadgórny z trzema świątyniami. Od 1636 r. następuje rozłam w szeregach prawosławia w Drohiczynie. Część z nich łączy się z tzw. unitami, przejmując obie cerkwie tj. Preczystej i Św. Mikołaja. Przy prawosławiu pozostają klasztory i ich cerkwie. W latach 1763-1791 prawosławni budują do dziś istniejącą cerkiew Św. Mikołaja. Konsekrowano ją w 1791 r. Po utracie niepodległości przez Polskę następują kolejne akty rewiudykacyjne. Już w 1828 r. zlikwidowano parafię i klasztor unicki. W 1838 r. przejęto cerkiew Św. Mikołaja. Rosjanie zamykają oba podupadłe prawosławne klasztory w 1842 tworząc parafię przy istniejących cerkwiach. Odbierają w 1854 r. klasztor benedyktynom i umieszczają w nim zakonnice prawosławne, podobnie klasztor franciszkanów. Odwrócenie sytuacji następuje w okresie międzywojennym. W 1924 r. rozebrano zrujnowaną cerkiew Przemienienia Pańskiego. W czasie II wojny światowej zniszczono cerkwie - Św. Barbary z 1492 r. oraz cmentarną - Św. Anastazji z r. 1840. Pozostała tylko do dziś istniejąca cerkiew Św. Mikołaja z 1763 r. Jej remont kapitalny przeprowadzono w latach 70-tych 1974-75. Polichromię wykonano wg. projektu Sotyrysa Panopulosa w 1985. Odlewy met. wykonał Władysław Szum. z Siemiatycz.

- Sytuacja: Orientowana. Położona w środku miasta, przy d. rynku ob. Placu Kościuszki, w jego wsch. pierzei w narożniku pld.. Na środku prostokątnego przycerkiewnego cmentarza, wydzielonego współczesnym metalowym ogrodzeniem, w skład którego włączona również murowana brama.
- Materiał i konstrukcja: murowana z cegły na zaprawie wapiennej, obustronnie tynkowana. Podłogi drewniane, deskowe, na legarach. Sklepienia kolebkowe. Strop belkowy, z tynkowaną podsiębitką i fasetami. Wieżba dachowa drewniana, konstrukcji krokwiowo stolcowej z zastrzałami. Dach kryty blachą ocynkowaną. Stolarka okienna ~~XXXXXX~~ drewniana, futrynowa, wielopolowa, z metalowymi kratami. Stolarka drzwiowa drewniana, drzwi filongowe i płycinowe. Schody na chór drewniane zabiegowe. Schody zewnętrzne cementowe, wylewane.
- Rzut: Na planie prostokąta, w nim zbliżona do kwadratu nawa główna, poprzedzona od frontu wąskim pasem dwóch lokalności/magazynku i klatki schodowej/ i przedsionkiem. Tzw. ołtarz /ołtar/ połowę od niej węższy i zakończony półkolistą apsydą wykraczającą poza prostokąt korpusu. Po obu stronach ołtarza /ołtara/ tzw. ryznice, prostokątne uzupełniające prostokąt korpusu. Od str. fasady ryzalitowany występ muru.
- Bryła: korpus prostopadłościenny, zwarty, nakryty dwuspadowym dachem połączonym bezpośrednio ze stożkowym dachem ołtara. Na ich styku cebulasta kopułka. W fasadzie ryzalitowany występ muru przechodzi na wysokości dachu w czworoboczną wieżyczkę dzwonnicy nakrytą dwuspadowym dachem. Po jej obu stronach ściany kolankowe. Na dachu dzwonnicy i na narożach ścian kolankowych cebulaste kopułki.
- Elewacje: fasada/zach/ jednokondygnacyjna, trójosiowa z ryzalitem na środku. W jego linii dzwonnica. Naroża ujęte pojedynczymi pilastrami, ryzalit parami pilastrów. Wszystkie dzwigają pełne belkowanie zgierowane jedynie na osiach skrajnych pilastrów. Gzyms belkowania mocno profilowany, obiega cerkiew dookoła. Na nim ścianka kolankowa z impostami na narożach i w linii par pilastrów ryzalitu. Ścianki ogzymsowane. Ścianka frontowa dzwonnicy ujęta po bokach parami pilastrów podtrzymujących przerwaną belkowanie, na nim opiera się trójkątny szczyt. Na osi środkowej fasady u dołu prostokątny otwór drzwiowy, nad nim gzyms odcinkowy. Pod belkowaniem biforyjny układ dwóch wąskich okien półkoliście zwieńczonych, w profilowanej opasce. W dzwonnicy okno półkolistie nad nim opaskowy gzyms nadokienny w formie łuku w osi grzbietu. Na osiach bocznych fasady wąskie okna, półkoliście zamknięte, bez opasek. Boki dzwonnicy z prostokątnymi oknami. Elewacje boczne analogicznie opracowane. Trójosiowe, okna prostokątne w profilowanej uszakowanej opasce. Naroża oraz między oknami ryznic a nawy pilastry w wielkim porządku. Elewacja wsch. w partii korpusu bez podziałów, w partii apsydy trójosiowa. Między osiami, na narożach oraz przy apsydzie pilastry w wielkim porządku, analogiczne jak pozostałe. Ściany ugrowe, pilastry oraz gzyms wieńczący białe.
- Wnętrze: nawa główna nakryta płaskim stropem z fasetami, otwarta półkolistym łukiem tęczowym na tzw. ołtar. Ściany boczne o tzw. filarowo-wnękowej konstrukcji. Na środku filar pełny, po bokach filary włączone w ściany poprzeczne. Między filarami półkolistie wnęki arkadowe sięgające przyfasetowego gzymsu. Czoła filarów z dwójnymi pilastrami. Archiwolty osadzone na wydatnych gzymsach. Między filarami prostokątne, rozglifione okna. Ściana zach. nawy rozczłonkowana - na środku, u dołu płycina z szerokimi prostokątnymi drzwiami, u góry prześwit chóru równy szerokością płycin. c.d. opisu na wkladce nr 1.

32 tuka cerkiewna.
Kubatura

ok. 3780 m³

15. Powierzchnia użytkowa

nawa - 156 m²
ołtar - 60 m²
ryznice - 36 m²
lokalności - 24 m²

16. Przeznaczenie pierwotne

sakralne

17. Urzycowanie obecne

sakralne

19. stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)

Wnętrze w stanie nie budzącym zastrzeżeń.

Zewnątrz tynki u dołu mocno zawilgocone i zagrzybione.

Pokrycie dachu lekko skorodowane.

Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja

20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Wymiana pokrycia dachu.

Osuszenie fundamentów, odgrzybienie ścian.

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowania)

22. Bibliografia

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsce przechowania, sygnatury)

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst mgr Jan Maraśkiewicz III. 1989r.

imię, nazwisko, data, podpis

plan, rysunki mgr Jan Maraśkiewicz III. 1989 r.

imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr mgr Jan Maraśkiewicz III. 1989 r.

imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowania negatywów BBiDZ Białystok

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

wkładki - 2.

1. Miejscowość Drohiczyn	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) Cerkiew prawosławna p.w. Św. Mikołaja	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) opis
-----------------------------	--	--

c.d.opisu:

zamknięty łukiem spłaszczonym pod którym łuki odcinkowe. Po bokach, tej ściany, sięgające faset wąskie płycinki, w pld. drzwi do magazynku. W narożnikach wsch. nawy wyniesienia, chór /klirosy/. Pod łukiem tęczowym skośnie ściętym w kierunku nawy ikonostas. Za nim pomieszczenie ołtara nakryte sklepieniem kolebkowym przechodzącym w konchowe w apsydzie. Sklepienie osadzone na prostym gzymsie. W ścianach bocznych prostokątne drzwi do ryznic. Ryznice prostokątne nakryte płaskim stropem, oświetlone prostokątnymi oknami, z drewnianymi podłogami. Ściany nawy i ołtara pokryte w pełni współczesną polichromią, niezabytkową. Przedsionek, klatka schodowa oraz magazynek bardzo małe, bez cech je wyróżniających. Chór nakryty płaskim stropem, oddzielony balustradą od nawy, oświetlony biforyjnymi oknami fasady. Jego ściany pokryte polichromią.

- Instalacje: elektryczna

Wkładkę założył: mgr Jan Maraśkiewicz III. 1989 r.

(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: BBiDZ Białystok

OZGraf. Z.P. Ostróda zam. 699 nakł. 23.600

Wzór ODZ 1978 r.

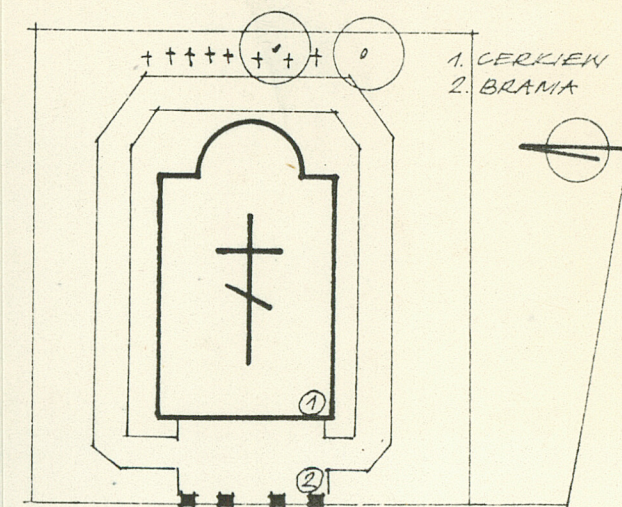
1. Miejscowość

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)
Cerkiew prawosławna p.w.
Św. Mikołaja

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

Drohiczyn

zdjęcia, plany

VL. T. KOŚCIUSZKI

